

ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สุภานุปัสสูสี วิหรนฺตฺนฺติ ฌมฺมเทสนํ สตฺถา เสตฺพฺยฺนคฺรํ
อุปนิสฺสาย สีสฺปาวเน วิหรนฺโต จุลฺลกาลมฺหากาเล อารพฺภ กเถสิ ฯ

เสตพฺยนคฺรวาสิโน หนี “จุลลกาลโล มชฺฌิมกาโล มหากาโล จาติ
ตโย ภาตโร กุญฺมพิกา ฯ เตสุ ฆฺเฏจกนิฏฺฐา ทิสาสฺ วิจริตฺวา ปญฺจหิ
สกฺกฺสเตหิ ภณฺท์ อหฺรนฺติ ฯ มชฺฌิมกาโล อากตฺ วิกฺกิตฺวาติ ฯ อเถกสฺมี
สมเย เต อุโปปี ภาตโร ปญฺจหิ สกฺกฺสเตหิ นานาภณฺท์ คเหตุวา
สาวตฺถิ คนฺตฺวา สาวตฺถิยา จ เขตฺวนสฺส จ อนฺตเร สกฺกฺวานิ โมจยีสฺสุ ฯ
เตสุ มหากาโล สายณฺหสมเย มาลาคนฺธาติหตฺเถ สาวตฺถิวาสิโน
อริยสาวเก ฌมฺมสฺสวนาย คจฺจนฺเต ทิสฺวา “กุหิ อิเม คจฺจนฺตฺติ ปุจฺจติวา
ตมตฺถํ สุตฺวา กนิฏฺฐํ อามนฺเตตฺวา “ตาด สกฺกฺเสสุ อปฺปมตฺโต โหหิ,
อหฺปี ฌมฺมํ โสตุํ คมิสฺสามิติ วตฺวา คนฺตฺวา ตถาคตฺ วนฺทิตฺวา ปริสฺปฺริยนฺเต
นีสฺสิทฺติ ฯ สตฺถา ตํทิวสฺสํ ตสฺส อชฺฌาสนเณ อนฺุพฺพุพิกถํ กเถนฺโต ทฺกฺขกฺขนฺนุ
สฺสฺตฺตาทิวเสน อนเณกปฺริยาเณน กามานํ อาทินฺวํ โอการํ สจฺกิลเสตฺยจ กเถสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ตั้ สุตฺวา มหากาลิ “สพฺพํ กิร ปหาย คนฺตพฺพํ, ปรโลกั กจฺจนฺตํ เนว โภกา น ฅาตโย อนฺนคจฺจนฺติ, ก็ เม ฃรวาเสน, ปพฺพชิสฺสามิตี จินฺเตตฺวา, มหาชเน วนฺทิตฺวา ปกฺกนฺเต, สตฺถารั ปพฺพชฺชั ยาจิตฺวา, สตฺถารา “นคฺติ เต โภจิ อปฺโลเกตฺพฺโพติ วุตฺเต, “กนิฏฺโฐ เม อตฺถิ ฆนฺเตติ วตฺวา, “เตนหิ อปฺโลเกหิ นนฺติ วุตฺเต, “สาธฺว ฆนฺเตติ อาคนฺตฺวา กนิฏฺฐั เอตทวโจ “ตาท อิมั สพฺพํ สาปเตยฺยั ปฏฺธิปชฺชาติ ฯ “ตุมฺเห ปน ภาตีกาติ ฯ “อหิ สตฺถุ สนฺติเก ปพฺพชิสฺสามิตี ฯ โส ตั นานปฺปกาเรหิ ยาจิตฺวา นีวตฺเตตฺตํ อสฺสโกนฺโต “สาธฺว สามิ ยถาชฺฅาเสยฺยั กโรธาติ อาห ฯ มหากาลิ คนฺตฺวา สตฺถุ สนฺติเก ปพฺพชิ ฯ “อหิ ภาตีกั กเหตฺวา ว อฺปฺปพฺพชิสฺสามิตี จุลฺลกาโลปี ปพฺพชิ ฯ อปรภาเต มหากาลิ อฺปฺสมฺปทึ ลภิตฺวา สตฺถารั อฺปฺสงฺกมิตฺวา สาสเน ชฺชรานิ ปุจฺจิตฺวา, สตฺถารา ทฺวิสุ ชฺชเรสุ กถิเตสุ, “อหิ ฆนฺเต มหุลฺลกกาเล ปพฺพชิตฺตฺตา คนฺถุริ ปุเรตฺตํ น สกฺขิสฺสามิ, วิปฺสฺสนาชฺชรึ ปน ปุเรสฺสามิตี ยาว อรหฺตฺตา โสสานิกชฺชตฺตงฺกั กถาเปตฺวา ปจฺมยามาติกฺกเม สพฺเพสุ นิทฺทํ โอกฺกนฺเตสุ สฺसानั คนฺตฺวา ปจฺจฺฐสกาเล สพฺเพสุ อนฺนุจฺฉิเตสุเยว วิหารั อากจฺฉติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มครเป็นไทยแปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระศาสดา เมื่อเสด็จเข้าไปอาศัย ซึ่งพระนครชื่อว่าเสตัพพะประทับอยู่ ในสี่สพวัน (ป่าไม้สี่เสียด) ทรงปรารภ ซึ่งจุลกาลและมหากาล ท. ตรัสแล้ว ซึ่งพระธรรมเทศนาว่า สุภานุสสุลี วิหรนุตฺตังนี้ เป็นต้น ฯ

ดังจะกล่าวโดยพิสดาร อ. กุฎุมพี ท. ผู้เป็นพี่น้องชายกัน สาม คือ อ. จุลกาลด้วย อ. มัชฌิมกาลด้วย อ. มหากาลด้วย ผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าเสตัพพะโดยปกติ ได้มีแล้ว ฯ อ. -ในกุฎุมพี ท. ผู้เป็นพี่น้องชาย สามเหล่านั้น หนา -กุฎุมพีผู้เจริญที่สุดและกุฎุมพีผู้น้อยที่สุด ท. เทียวไปแล้ว ในทิศ ท. ย่อมนำมา ซึ่งภักทะ ด้วยร้อยแห่งเกวียน ท. ห้า ฯ อ. มัชฌิมกาล ย่อมขาย ซึ่งภักทะ อันอันกุฎุมพีผู้เจริญที่สุดและกุฎุมพีผู้น้อยที่สุด ท. นำมาแล้ว ฯ ครั้งนั้น ในสมัยหนึ่ง อ. พี่น้องชาย ท. แม้ทั้งสอง เหล่านั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งภักทะต่าง ๆ ด้วยร้อยแห่งเกวียน ท. ห้า ไปแล้ว สูพระนครชื่อว่าสาวัตถิพลแล้ว ซึ่งเกวียน ท. ในระหว่างแห่งพระนครชื่อว่าสาวัตถิด้วย แห่งพระวิหารชื่อว่าเชตวันด้วย ฯ อ. -ในพี่น้องชาย ท. ทั้งสองเหล่านั้น หนา -มหากาล เห็นแล้ว ซึ่งอริยสาวก ท. ผู้อยู่ในพระนครชื่อว่าสาวัตถิโดยปกติ ผู้มีวัตถุอันมีระเบียบและของหอมเป็นต้นในมือ ผู้ไปอยู่ เพื่ออันฟังซึ่งธรรม ในสมัยอันเป็นที่สิ้นไปแห่งวัน ตามแล้วว่า อ. ชน ท. เหล่านี้ ย่อมไป ณ ที่ไหน ดังนี้ ฟังแล้ว ซึ่งเนื้อความนั้น เรียกมาแล้ว ซึ่งน้องชายผู้น้อยที่สุด กล่าวแล้วว่า คุณก่อนพ่อ อ. เธอ จงเป็นผู้ไม่ประมาทแล้ว ในเกวียน ท. จงเป็น แม่ อ. เรา จักไป เพื่ออันฟังซึ่งธรรม ดังนี้ ไปแล้ว ถวายบังคมแล้ว ซึ่งพระตถาคต นั่งแล้ว

ณ ที่สุครอบแห่งบริษัท ฯ ในวันนี้ อ. พระศาสดา เมื่อตรัส ซึ่งอนุพุทพิกถา ตามอชยาชัย ของมหากาลนั้น ตรัสแล้ว ซึ่งโทษด้วย ซึ่งความต่ำทรามด้วย ซึ่งความเศร้าหมองพร้อมด้วย แห่งกาม ท. โดยปริยายมิใช่หนึ่ง ด้วยสามารถ แห่งพระสูตรมีทุกชักขันธสูตรเป็นต้น ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. มหากาลฟังพระธรรมเทศนานั้นแล้ว คิดว่า ทราบว่า คนเราจำต้อง ละสิ่งทั้งปวงไป โภคทรัพย์ทั้งหลายก็ตามไปไม่ได้ ญาติทั้งหลายก็ตามไปไม่ได้ ซึ่งบุคคลผู้ไปสู่โลกหน้า ประโยชน์อะไรแก่เราด้วยการอยู่ครองเรือน เราจัก บวช เมื่อมหาชนถวายบังคม (พระบรมศาสดา) แล้วหลีกไป ทูลขอบรรพชา กับ พระบรมศาสดา เมื่อพระบรมศาสดาตรัสว่า ใครบางคนที่จะจะฟังลา ไม่มีหรือ กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์มีน้องชายอยู่ เมื่อ พระบรมศาสดาตรัสว่า ถ้าเช่นนั้น เธอจงลาน้องชายนั้น กราบทูลว่า ข้าแต่ พระองค์ผู้เจริญ ดิละ มาแล้ว ได้กล่าวกะน้องชายดังนี้ว่า คุณก่อนพ่อ เจ้าจงดูแล ทรัพย์สมบัติทั้งหมดนี้ ฯ จุลกาลถามว่า ข้าแต่พี่ชาย ก็พี่เล่า ฯ มหากาลกล่าวว่า พี่จักบวชในสำนักของพระบรมศาสดา ฯ จุลกาลนั้น อ้อนวอนพี่ชาย โดยประการต่าง ๆ ไม่สามารถให้กลับได้ จึงกล่าวว่า ข้าแต่พี่ ดิละ ขอท่านจง ทำตามอชยาชัยเถิด ฯ มหากาลไปบวชในสำนักของพระบรมศาสดาแล้ว ฯ ฝ่ายจุลกัลก็บวชด้วยตั้งใจว่า เราจักพาพี่ชายลาสิกขา ฯ ในกาลต่อมา มหากาล ได้อุปสมบทแล้ว เข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดา ทูลถามถึงฐานะในพระศาสนา เมื่อพระบรมศาสดาตรัสบอกฐานะ ๒ ประการแล้ว กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ ผู้เจริญ ข้าพระองค์ไม่สามารถบำเพ็ญกัณธฐานะให้บริบูรณ์ได้ เพราะบวชใน ตอนแรก แต่ข้าพระองค์จักให้วิปัสสนาฐานะบริบูรณ์ ทูลให้พระบรมศาสดา

ตรัสบอกโศสานิกฤตวงศ์จนถึงพระอรหันต์ ในเวลาล่วงปฐมยาม เมื่อคนทั้งหลาย
หลับกันหมดแล้ว ไปป่าช้า ในเวลาใกล้รุ่ง เมื่อคนทั้งหลายยังไม่ตื่นเลย
กลับมาวิหาร ฯ

พระศรีคัมภีรญาณ สมมาปญโธ วัดปากน้ำ เฉลย
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.